

Ojmjakon. Kto už čítal o Póle chladu na severnej pologuli, ten sa pri tomto názve isto strasie zimou. Kto o Ojmjako- ne nepočul, strasie sa zimou pri čítaní tejto reportáže. Bude o práci ambulancie všeobecného lekára v najchladnejšom trvalo obývanom mieste sveta. Pri mojej návšteve tam bolo v uliciach sviežich -58 stupňov Celzia.

Text a fotografie
Ing. Pavol Vitek
Spisovateľ, cestovateľ
www.bookspavol.com

V Jakutsku, ktoré miestni nazývajú Republika Sacha, leží malá obec Ojmjakon. ...Je jedným z hlavných cieľov turistov z celého sveta. Najchladnejšia republika Ruskej federácie však nie je neznáma ani Slovákom. Ojmjakon navštívili a opísali Martin Navrátil, známy z cestovateľského portálu o extrémnom cestovaní, či Jozef Krajňák, ktorý tam v roku 2020 v treskúcej zime cestoval stopom.

Eugen Fomkin s kamarátom Petrom sa do Ojmjakonu vydali minulý rok uprostred zimy z Košíc na dvadsaťsedem rokov starej Škode Felícia. A vďaka školskému filmovému dokumentu Slováka Dominika Bariho „Ojmiakon: Príbeh najchladnejšieho obývaného miesta“ z roku 2018, spoznalo ja-

kutskú obec mnoho ľudí po celej planéte. Mimochodom, dokument sa dostal aj do širšej nominácie na slávne Oscary.

Ja som sa v januári, ktorý je považovaný za najchladnejší mesiac roka, vydal do Ojmjakonu v spoločnosti piatich Thajčanov na dvoch starších automobiloch importovaných z Japonska. Autá s volantom na pravej strane šoférovali miestni „Jakuti“ – Rus a Povolžský Nemec, sprievodkyňou bola mladá Jakutka s vynikajúcou znalosťou angličtiny. Z našej deväťčlennej skupiny štyria Thajčania videli sneh prvýkrát v živote a na moje prekvapenie si bez zdravotných následkov s neuveriteľnou radosťou užili aj viac ako päťdesiatstupňové mrazy. V tom im veľmi pomohlo oblečenie

a obuv, do ktorej ich zaobliekli domáci Jakuti.

Cesta z Jakutska, hlavného mesta Republiky Sacha, do Ojmjakonu bola rozplánovaná na dva dni. Prvá etapa, celkom 432 km, viedla po ruskej federálnej ceste Kolyma, známej aj ako Cesta kostí, do mesta Chandiga. Sú to hlavne nekonečne dlhé rovné úseky, najskôr po kvalitnom asfalte, neskôr po vymrzutej kamenistej ceste lemované tajgou, tvorenou hlavne porastom ihličnatého smrekovca. Popri ceste leží niekoľko obcí, medzi ktorými sú veľké vzdialenosti.

Druhá etapa dlhá 314 km pokračovala z Chandiga po Ceste kostí po odbočku Kafe Kjuba. Od tohto miesta ostáva do Ojmjako-

Министерство
здравоохранения
Республики Саха (Якутия)

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
доруубуяа харыстабылын
Министирэтибэтэ

Государственное бюджетное учреждение
Республики Саха (Якутия) «Оймяконская центральная районная больница»

**Оймяконская врачебная
амбулатория**

**Отделение ЦРБ
с 09:00 до 18:00ч.**

суббота, воскресенье выходные

678752 Оймяконский улус (район)
с. Оймякон ул. Центральная, д.17

Chodba pred ambulanciou a malou lekárnou.

Vstup do objektu ambulancie
obvodného lekára v Ojmjakone.

Miestnosť na vyšetrowanie obyvateľov Pólu chladu.

Väčšina domov v Oymjakone má zavedené vykurovanie z centrálnej kotolne. Pitná a úžitková voda sa získava topením z ľadu. Pri každom dome je zásoba ľadových „kociek“ z rieky Indigirka.

Prežitie Jakutov je pevne spojené s jakutským koňom. Dorastá do hmotnosti až 400 kg a z toho 80% tvorí mäso a tuk, ktorý z až 24% obsahuje mastnú kyselinu omega 3.

nu ešte 190 km po starej trase Kolymského traktu. V januári sa drží nad južnou časťou Jakutska sibírska anticyklóna. To znamená, že nás sprevádzala krásna belasá obloha a žiariace slnko.

V Oymjakone sme sa ubytovali v penzióne u pani Tamary Jegorovny. Sedemdesiatšesť ročná Jakutka by mohla svoj entuziazmus pre rozvoj miestneho turizmu rozdávať. Penzión tvorí vlastne jej dom s malou vstupnou „halou“, piatimi izbami, jedálňou, kuchyňou a malou miestnosťou, kde predáva suveníry. Na stene visí dlhý zoznam krajín, z ktorých prišli jej hostia. Čoskoro ich bude rovná stovka. Pani Tamara požíva v Oymjakone veľkú autoritu, vďaka ktorej zorganizovala aj moju návštevu miestnej ambulancie všeobecného lekára.

V ambulancii na mňa čakala tridsaťdva ročná Sardana Jevgenirovna. Dvanásť rokov tu pracuje ako feldšer – zdravotník a asistentka lekárky. Hneď na úvod nášho stretnutia mi oznámila, že pani doktorka je na dovolenke a budem sa musieť uspokojiť s rozhovorom s ňou.

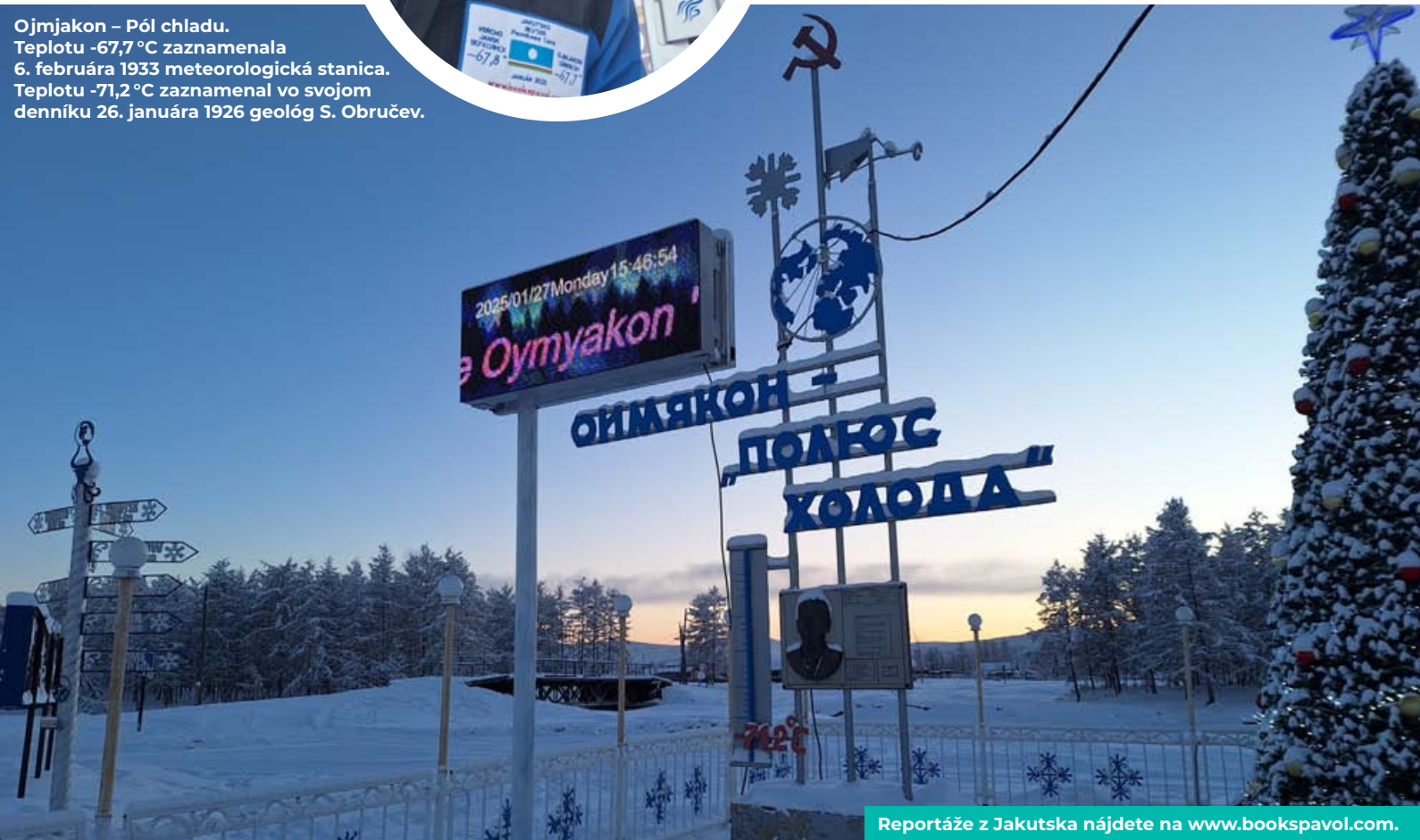
Ste rodáčka z Oymjakonu?

Som miestna, ale nie priamo z Oymjakonu. Som zo sela – obce Bereg-Jurdja. Aj medsestra – zdravotná sestra je odtiaľ. Obe tam bývame. Do nemocnice dochádzame každý deň autobusom rovnako ako naše deti, ktoré chodia do školy v Oymjakone. V ambulancii sme už o pol deviatej, ordinujeme od deviatej do siestej večer.

Koľko pacientov je v starostlivosti ambulancie v Oymjakone?

Celkom sa staráme o šesťsto ľudí, dospelých aj detí. Sme spádová ambulancia ošetrojúca obyvateľov obcí Oymjakon, Bereg-

Oymjakon – Pól chladu. Teplotu -67,7 °C zaznamenala 6. februára 1933 meteorologická stanica. Teplotu -71,2 °C zaznamenal vo svojom denníku 26. januára 1926 geológ S. Obručev.

Reportáže z Jakutska nájdete na www.bookspavol.com.

Jurdja a Chara-Tumul. Pracuje nás tu spolu štrnásť. Lekárka, zdravotníčka, pôrodníčka, štyri zdravotné sestry, sestra na prijíme, štyri sanitárky, vodič, kuchár a pomocník.

Aké sú najčastejšie diagnózy vašich pacientov?

Bronchitída a vysoký tlak. Najviac bojujeme s chrípkou. Sezónne, na jeseň a na jar. Najväčšiu skupinu pacientov tvoria deti. Hlavne v zime, keď prechladnú. Pri veľkom mraze deti nechodia do školy. Dnes bola škola zavretá, lebo bolo - 58 °C, a v niektorých častiach Oymjakonu bolo - 60 °C. Chrípku ale nespôsobuje chlad, šíri sa kontaktmi. Ak sú deti doma, tak to nám pomáha.

Ako liečíte ťažšie prípady?

Máme stacionár, tri lôžka na celodennú starostlivosť pre dospelých. Deti odosielame do päťdesiat kilometrov vzdialeného Tomtora. Naša spádová nemocnica je v meste Ust'-Nera (vzdialenom 432 km, cesta autom do neho trvá 14 a pol hodiny, pozn. autora). Tam prevádzame vážne stavy, ktoré v sanitke sprevádzame. Pri ťažkom prípade nám ide oproti sanitka z centrálnej ne-

mocnice, pacienta si odovzdávame pri zapravke – čerpacej stanici Kjuba na hlavnej trase Kolymskej magistrály (vo vzdialenosti 190 km, po šesť a polhodinovej ceste autom, pozn. autora). Pre najťažšie prípady prilieťa vrtuľník. Môže pristávať u nás v Oymjakone a tiež v Tomtore.

Ako často transportujete pacienta vrtuľníkom?

Tu, v Oymjakone, chvála Bohu, to bolo už veľmi dávno.

Aké máte prístroje?

Máme EKG a kyslík. RTG a iné prístroje sú v Tomtore.

Čo najviac chýba ambulancii na Póle chladu?

Laboratórium na rozbor krvi. Odbery musíme vozit' do centra. Krv odoberáme, keď vieme, že niekto pôjde autom do Ust'-Nera. Ak tam má niekto plánovanú cestu, dopredu nám to povie a my si pozveme na odber pacientov. Počet obyvateľov je tu malý, všetci sa navzájom poznáme a pomáhame si. Nikto nikdy neodmietol pomoc.

Ako ste zásobení liekmi?

Ambulanciu zásobuje centrálna nemocnica. Máme tu aj lekára.

Pani doktorka, ktorá tu pracuje, je z Oymjakonu? Koľko má rokov?

Naša pani doktorka je miestna rodáčka. Študovala v Jakutsku. Má sedemdesiat rokov.

Pomaly, aby ste sa obzerali po jej nasledovníčke. Bude záujem o miesto lekára v Oymjakone?

Zatiaľ sme nikoho nehľadali. My sme s našou pani doktorkou spokojní. Vyhovuje nám. Má veľké skúsenosti. S novými lekármi, a tiež učiteľmi, je v miestach ako Oymjakon problém. Mladí lekári ostanú radšej vo väčších mestách. My veríme, že až budeme potrebovať nového lekára, tak sa nájde. Aj deti z našich sel študujú medicínu. Možno niektoré z nich u nás nastúpi.

Mali ste ako pacienta niekedy turistu? Napríklad s úrazom alebo vysokou horúčkou?

Nie. Nazreli ku nám len zo zvedavosti. S chorobou, alebo úrazom, nikto.

V polovici januára sa tu konal už šiesty ročník maratónu. Čo to znamená pre

vašu ambulanciu?

Beží sa niekoľko disciplín. Najdlhšia nie je maratón, ale beh na päťdesiat kilometrov. Táto vzdialenosť bola v tomto roku po prvýkrát. My v ambulancii držíme pohotovosť. V čase pretekov pricestujú na výpomoc lekári z Jakutska a centra, z nemocnice v Ust'-Nera. Všetci účastníci musia prejsť pred nástupom na trať zdravotnou prehliadkou. Tú robia lekári z Tomtora a Ust'-Nera.

Poskytovali ste niekedy účastníkom pomoc?

Nie. Ani na jednom z ročníkov sme nikoho nemuseli ošetrovať.

Neuveriteľné! Ak si dobre pamätám informácie zo správ na internete, v tomto roku bežali pri mínus päťdesiatich stupňoch.

Bolo štyridsať šesť. V minulom roku bolo chladnejšie. V tomto roku bolo zase viac účastníkov. Celkom bolo päťdesiat bežkýň a bežcov. Počet športovcov z ročníka na ročník rastie.

Za rozhovor ďakujem Sardane Jevgenirovne.